

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo je v Mariboru, Ruška cesta, poštni predal 22. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22. Ljubljana VII, Zadrugi dom.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za inozemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust. Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 30.

Sreda 9. aprila 1930.

Leto V.

Strokovnim organizacijam!

Predložen je načrt obrtnega zakona.

Ministrstvo je načrt za novi obrtni red izdelalo ter ga predložilo gospodarskim organizacijam, to je, delodajalskim in delavskim zbornicam ter drugim korporacijam, da izrečejo o njem svoje mnenje.

Obrtni zakon ni važen le za delodajalce, za industrijo, za obrtnike in trgovce, ampak tudi za delavce in kmete, ker je ravno ustroj obrtnega zakona podlaga, na kateri slone socialne razmere, socialne pravice in tudi pravni položaj delavca in vseh tistih, ki so od teh temeljnih pravic več ali manj odvisni od socialnega in pravnega položaja slojev, ki spadajo v področje tega zakona.

Ni vseeno, kakšen bo novi obrtni red. Naše meščansko časopisje pravi sicer, da je novi obrtni zakon skoro enak pri nas sedaj veljavnemu obrtnemu redu. Ali to nas ne sme premetiti. V novi obrtni zakon se lahko še vnesejo določbe, ki jih še ni ali pa so že v njem, po katerih se bo potem ravnala socialna in delavskovrstvena zakonodaja. Določbe o delovnem času, omejevanje delavskega koalicijskega prava, omejevanje kolektivnih pogodb in pravic delavskih zaupnikov nikakor ne sme biti izraženo v novem obrtnem zakonu. Ne poznamo še načrta, toda soditi po tendencah gospodarskih krogov, moramo že sedaj opozoriti na te glavne postulate delodajalskih organizacij.

Obrtni red je zakon, ki ureja razmerje obrti in industrije do države. Obrtni red mora torej urejevati pravne razmere med podjetniki teh panog in državo.

Početkom maja skliče ministrstvo o načrtu posebno anketo v Beograd. Do takrat morajo pristojne korporacije preštudirati načrt ter na anketi povedati svoje mnenje.

Največji interes na tem zakonu imajo torej strokovne organizacije in strokovno organizirano delavstvo, ki morajo novi zakonski načrt temeljito proučiti in povedati svoje mnenje.

Ogromna stavka grozi Angliji.

Pred stavko tekstilnih delavcev.

Angleška tekstilna industrija preživlja krizo, ki jo hoče omiliti na račun delavstva z znižanjem plač. Vlada je položaj preiskala in ugotovila, da je gotovo znižanje plač potrebno in sicer, časovne plače za 9¼%, akordne pa za 8¼%. Strokovne organizacije so na to znižanje pristale, vendar večina delavstva noče o tem nič slišati. Za slučaj, da se konflikt ne bo dal odpraviti, grozi stavka vsej tekstilni industriji z 200.000 delavci.

Odprava smrtnih kazni v angleški armadi.

Londonski parlament je sprejel zakon, po katerem se smrtna kazen v armadi odpravlja; ostane še samo za zločin veleizdaje pred sovražnikom. (Dosedaj se je tudi dezerterstvo kaznovalo s smrtjo). Enako ostane še za civilne umore v veljavi. To sicer še ni mnogo, vendar če se upošteva skrajna konservativnost Angležev, je že velik korak k priznanju humanosti.

V Abesiniji imajo novega cesarja. V Abesiniji je umrla cesarica Judita, vdova Menelika drugega. Novi cesar je Ras Tafari.

Rudarjem dela in kruha!

Položaj rudarjev v revirjih Trboveljske premogokopne družbe postaja katastrofalen. — Obrat deloma ustavljen, deloma pa reduciran na dva šihita tedensko. — Povprečni zaslužek rudarja 150 Din na teden. — Spor med upravo drž. žel. in TPD. — Akcija Zveze rudarjev Jugoslavije.

Prvotno praznovanje šihitov v revirjih Trboveljske premogokopne družbe se je spremenilo v direktno ustavitev posameznih obratov. Tako je stal Hrastnik pretekli teden popolnoma. V Rajhenburgu, Trbovljah in Zagorju so rudarji napravili samo dva šihita. In govori se, da se bodo ti rudniki prihodnji teden tudi ustavili.

Temu praznovanju pa ni več vzrok splošna premogovna kriza, temveč je posredi spor med družbo in vlado. Kakor običajno, poteče vsako leto s 1. aprilom pogodba o naročilih premoga med družbo in državnimi železnicami. Letos se je uprava drž. železnice postavila na stališče, da se morajo cene premoga znižati. Rudarski podjetniki so se temu uprli, uprava drž. železnice pa je naročila odpovedala.

Torej zaradi boja Trboveljske premogokopne družbe za večji dobiček mora ubogo rudarsko delavstvo trpeti. Ali je to tudi življenje, če zasluži rudar Din 160 do Din 200 na 14 dni, od katerega zaslužka se mu odbije še Din 98 za razne odtegljaje? Reče se lahko z mirno vestjo, da so s tem vsi rudarji z družinami vred pognani v obup.

Tozadevno je sklicala Zveza rudarjev Jugoslavije širšo konferenco v Trbovljah, katere sklep je bil, da se odpošlje v petek, dne 4. t. m., deputacija rudarjev k banu. Tej deputaciji so se priključili predstavniki prizadetih občin in Delavska zbornica. Namen deputacije je bil, zagurati prizadetim rudarjem in njihovim družinam aprovizacijo.

Zakon proti umazani konkurenci.

Dne 5. t. m. je bil podpisan zakon proti umazani konkurenci. Zakon je bil vsekakor potreben, ker se z nepošteno reklamo ne oškoduje le trgovca, ampak zlasti tudi konsumenta, kateremu se proda nevedno blago za drag denar, pogostoma pa celo potvorjeno blago, ki nima nobene vrednosti.

Po novem zakonu je prepovedano vse, kar je proti dobrim običajem v konkurenci. Če kdo vrši konkurenco, ki ni dobrega običaja, sme oškodovanec tožiti za odškodnino.

Prepovedana je tudi nelojalna reklama, to je, hvalisanje svojega blaga glede na kakovost, izvor, dalje govorjenje o nespособnosti konkurence z ozirom na materialne razmere, o patentnih prednostih, o proizvodnem načinu z namenom škodovati konkurenci, bahati se z odlikovanji, z dobaviteljskimi naslovi, grbi in emblemi, če kdo nima dovoljenja.

Istotako je kaznjivo, če trgovec navaja napačen izvor blaga in ga označuje z napačno firmo, tudi, če drugje nabavljeno blago označi s svojo firmo, da stranke vara kot s svojim produktom. Tuje blago pa sme označiti s svojo firmo, če s tem ne označi blaga kot domači produkt. To pa ne velja za blago, ki zanj te posebnosti niso pomembne.

Prepovedano je tudi raznašati vesti o blagu konkurence, ki škoduje podjetju in trgovcu; istotako zlohotno jemati zaupanje v blago konkurence in kršiti zaupanje naročnikov.

Kdor prekrši določbe zakona, ni dolžan samo povrniti škodo, ampak ga sodišče lahko kaznuje do zneska 50.000 Din.

Globe se stekajo v fond za strokovno šolstvo.

Zakon stopi v veljavo mesec dni po objavi v »Službenih Novinah«.

Nemška socialna demokracija se ne boji volitev.

Oklic na narod in velikanske manifestacije.

Nemška socialna demokracija je izdala oklic na narod, v katerem opozarja, da je Brüningova vlada reakcionarna, brez trdnega hrbišča in da sede v vladi trije ministri nerepublikanci, in sicer Brecht, Schiele in Treviranus.

Največja nevarnost za republiko pa je igračkanje mož v vladi s paragrafom 48. ustave, s katerim Brüning grozi, ker bi se s tem povsem po nepotrebnem in ne v zmislu ustave uvedlo poizkus diktature. Nemško delavstvo svari pred takim poizkusom. Socialni demokrati so obenem prepričani, da tudi republikanske stranke, kakor nemški demokrati in centrum, ki so v vladi, ne bi dopustile, da bi člen 48. zlorabljal proti republiko.

»Mi republikanci nimamo strahu pred volitvami, ker vemo, da nemški narod zna ceniti delo republikanske vlade Hermana Müllerja. Osvobojeno je Porenje; naše napore delo za nezaposlene, važen je tudi ves naš boj proti reakciji, proti fašizmu.

Vemo, da je ideja demokracije močnejša kakor pohlepna strast po diktaturi.

Če pride do volitev, tedaj vsi na noge! Svesti smo si zmage, ker vemo, da je bodočnost le svobodna demokracija in socialna nemška edinstvena republika«.

Nemški klerikalci in padec nemške Müllerjeve vlade.

Naše takozvano katoliško časopisje poroča, da je nemška vlada padla, ker ni bilo soglasja v vladi glede zavarovanja za nezaposelnost. Tako poročilo je namenoma pomanjkljivo. Vzrok padca nemške vlade so bili nemški kapitalisti, ki so zagrozili meščanskim članom vlade z bojkotom, če sprejmejo predlagano zavarovanje za nezaposelnost. In meščanski ministri kanclerju tega niti povedali niso, ampak so samo stavili nesprejemljive predloge ter tako provocirali odstop vlade na jako neiskren način. Glavno vlogo je imel klerikalni centrum.

Revolucionarna Indija.

Bliskavice pred viharjem v Indiji.

Ghandi se bliža morski obali. Spremlja ga vedno večja množica ljudstva. Občinski funkcionarji v 170 občinah so na njegov poziv odložili svoje funkcije. Vlada je nameravala prvotno Ghandija aretirati, čim bi dospel do morja. Sedaj se je premislila in bo to storila samo v skrajnem slučaju. Zadnje dni je imel medpotoma v nekem kraju javni shod, na katerega je prihitelo 80.000 ljudi. Pa tudi po ostalih mestih Indije razburjenje vedno bolj narašča. V Kalkuti je policija izdala nove cestno-prometne predpise, po katerih se ne sme skozi mesto voziti z živalskimi vpregami. Domačini so na to odgovorili z burnimi demonstracijami, proti katerim je policija brezobzirno nastopila. Bilo je 5 ubitih in 60 ranjenih. V Bombayju so železničarji-domačini hoteli preprečiti transporte angleških čet. Vlegli so se po progi na tračnice, od koder so jih morali s silo odnašati. Dve najnižji indijski kasti sta ustanovili vseindijsko »zvezo nečistih«, ki je pripravljena se za svojo osvoboditev posluževati tudi sile.

Indijski apostol Mahatma Ghandi

je prispel v Dandi do indijskega morja, kjer namerava kršiti solni monopol z izdelovanjem soli. Ghandi je za nekrvavo borbo, za bojkotiranje angleškega blaga in izstop Indijcev iz vseh državnih in javnih služb. Nacionalisti se sicer izogibljajo dati povod policiji za oboroženi nastop, vendar se pa pripravljajo sami eventuelno za oborožen odpor. Po vseh centrih so nacionalisti imeli te dni shode in agitirali za pričetek bojkota, ki se je pričel 6. t. m., ko je Ghandi prispel v Dandi.

Boj za tajno volilno pravico na Ogrskem.

Velike demonstracije po deželi in v Budimpešti.

Madžarski kmetje so politično prebujeni kakor malokje. Bethlenov vladni sistem jim je jel presedati in začeli so veliko politično akcijo. Predvsem so kmetje komiteta Bekescsaba priredili veliko protestno zborovanje, na katerem so ostro kritizirali gospodarsko krizo in javno volilno pravico. Zahtevali so tajno volilno pravico, da se jim da prilika obračuna s sedanjim režimom, ki štiti samo veliko posest, madžarske magnate. Mali kmeti hočejo napraviti obračun. Tu je predsednik shoda poslanec Czmadia prekinil govornika, toda ves shod je energično protestiral. Enaka manifestacija se je vršila v nedeljo v Budimpešti, kjer so nastopile celo meščanske takozvane demokratične stranke za splošno tajno volilno pravico. Govorniki so naglašali, da ne zadošča, če se zamenja nekaj ministrov, zamenjati se mora ves režim.

Delavstvu sovražni kurs v Avstriji.

Zakon o zborovalni in organizacijski svobodi (Antiterrorgesetz)

je bil v dunajskem parlamentu po meščanski večini sprejet. Socialnim demokratom se je posrečilo prvoten načrt znatno omiliti.

Nezaposlenost in revolucija.

Amerikanske strokovne organizacije svare.

Predsednik amerikanske zveze strokovnih organizacij, Green, je dne 1. aprila pred gospodarsko komisijo zveznega senata izjavil, da bi Zedinjenim državam utegnili groziti revolucijonarni prevrati, če se končno ne prične z vsoto resnostjo borba proti nezaposlenosti.

Po Greenjevem mnenju je v Zedinjenih državah 3.700.000 nezaposlencev. Zahteval je obenem, da zvezni senat sprejme tozadevni program strokovnih organizacij glede odprave nezaposlenosti. Po tem programu se zahteva predvsem izvedba javnih del. Drugi del zahteva skrajšanje delovnega časa. Časopisje pripisuje izjavi izredno važnost.

Zavarovanje za brezposelnost na čehoslovaškem.

Zavarovanje izvajajo strokovne organizacije.

Čehoslovaška vlada je podpisala takozvano Gentsko novelo, ki regulira brezposelnostni podpora, ki se bodo s to novelo znatno zboljšale. Te podpore delijo strokovne organizacije (delavske zbornice) na podlagi imenikov svojega članstva, in se smatrajo kot dodatek k podporam, ki jih prejema člani od svojih strokovnih organizacij. Dosedaj se je izplačevala javna brezposelnostna podpora posamezniku za največ 3 mesece v iznosu 12 Kč. na dan. Po noveli se pa zviša podpora na 6 mesecev po 18 Kč. dnevno. V izrednih slučajih tudi delj. Ob enem bo organizirala država tudi produktivno brezposelnostno podporo v obliki javnih del. Brezposelni, ki bodo pri teh delih zaposleni, dobe k običajni brezposelnosti podpora še 10 Kč. pribitka. Pravico do podpore imajo organizirani delavci, ki dokažejo 1 letno članstvo če so oženjeni, in 5 letno če so neozženjeni.

Dunajski kapitalisti proti delavcem.

Kapitalistične demonstracije proti delavskim davkom na Dunaju.

Takozvani pridobitni krogi, pod plaščem krščanskega socializma (klerikalizma) na Dunaju, so v nedeljo, dne 6. aprila demonstrirali na »Ringu« proti občinskim davkom. Že dolgo so se pripravljali na to demonstracijo in kot poročajo nekateri listi, se je glavnemu organizatorju demonstracije, mestnemu svetniku, ter deželnemu podpredsedniku, Zimmerlu, posrečilo pridobiti najrazličnejše korporacije. Dunajčani so zo-

pet imeli »hec«, kajti za krščene in nekrščene jude so šle Marijine device in društvo katoliških mladeničev, pa še tretjeredniki in tretjerednice itd., na cesto. Da pri tem ni manjkal Heimwehr, se samo ob sebi razume. In kaj so hoteli demonstrirati? Predvsem se jim gre zato, da bi zavzeli tisto rdečo trdnjavo, ki se ji pravi rotovž ali »Rathaus«, kjer danes Luegerijanci ne morejo zapovedovati, kajti po vojni so se vloge tamkaj zamenjale, vendar se krščanskim socialcem ne vrača milo za drago, kajti pred vojno je sedelo v dunajskem občinskem svetu poleg 155 meščanskih zastopnikov samo deset delavskih, ki so bili izvoljeni v splošni kuriji, med tem, ko danes sedi poleg 78 socialnih demokratov 41 krščanskih socialcev in en velenec, ki so vsi izvoljeni na podlagi splošne in enake volilne pravice in ne na podlagi nekdanjih zloglasnih volilnih razredov. Da je z meščan-

skim režimom izginil tudi bivši davčni sistem, s katerim se je ubogo ljudstvo strašno izžemalo, je jasno. Sedaj so uvedeni večinoma direktni davki in pred vsem davki na luksuz, ne pa davek na vodo, na zrak ter kruh in mleko. Novi socialistični režim je odpravil užitnino, ki se je pobirala od vsega, kar je kdo v mesto prinesel. Stanovanjski davek je napram prejšnjemu naravnost smešen, saj se plača od najmanjše najemnine 90 grošev ali 7.50 Din mesečno, pa še to gre zopet v prid najemnikom, ker se iz teh dohodkov hiše gradijo. Vse ostale pristojbine n. p. za vodo, elektriko, plin in tramvaj znašajo samo toliko, da se krije režija.

S tem pa naravno gospodje niso zadovoljni, ker ima to za posledico, da je socialističnih volilcev od volitev do volitev vedno več. Listi pravijo, da omenjena demonstracija ni imela nobenega praktičnega pomena, pa tudi moralno je skrahirala.

Doma in po svetu.

Patriarh Dimitrij je umrl. Dne 6. t. m. je umrl po krajšem bolehanju predstojnik jugoslovanske pravoslavne cerkve patriarh Dimitrij v 84. letu starosti. Patriarh je bil rojen v Požarevcu 15. oktobra 1846. Študiral je v Beogradu in v Parizu. Poverjen je bil potem, da uredi razmere pravoslavne cerkve. Leta 1905 pa je bil posvečen za metropolita kraljevine Srbije. Leta 1920 pa je postal patriarh obnovljene srbske patriarhije.

Praktični zgledi gospodarstva nam dokazujejo, da konzumenti nimajo nič od tega, če se uvoznina, carina ali druge davščine znižajo. Državna oblast dovoljuje za razne izvozne predmete izvozno premijo v obliki popusta na izvoznih stroških — blago se ne poceni. Hišni davki so bili lani znatno znižani, stanarina se pa ni znižala, ampak narašča in že z majem zopet poraste. Ljubljanska občina je znižala užitnino na alkoholne predmete, toda cene vinu ne bodo nižje, kmet ne bo prodajal vina dražje. In vendar je dokazana resnica, da brez dobro situiranega konzumenta ni narodnega gospodarstva.

Hrvaški kmeti v avdijenci. Beograjska »Politika« poroča, da bo prišlo 22. aprila 1234 bivših funkcionarjev razpuščene Radićeve stranke iz 53 okrajev v Beograd v avdijenco h kralju. Med njimi je 12 bivših državnih poslancev in 40 bivših oblastnih zastopnikov. Ostali so razni občinski funkcionarji itd.

Generalni inspektor zdravstva pri ministrstvu socialne politike in narodnega zdravja je postal dr. Andrija Štampar, bivši minister narodnega zdravja in doslej načelnik pri ministrstvu socialne politike, oddelku za narodno zdravje.

Cankarjev spomenik na Vrhniki. Odbor za Cankarjev spomenik na Vrhniki je dne 3. t. m. sklenil pogodbo s kiparjem Ivanom Jurkovičem za izdelavo Cankarjevega spomenika.

Samo sedem poštnih direkcij v državi, in sicer v Beogradu, v Skoplju, v Ljubljani, v Sarajevu, v Novem Sadu, v Banjaluki in v Zagrebu. Poneke se ustanovi poštna direkcija tudi v Cetinju.

Nov red so ustanovili v naši državi, ki se imenuje red jugoslovanske krone. Red ima pet stopenj ter se bo podeljeval za zasluge za državo in kralja.

1800 let star cekin so našli pri Sv. Petru v Savinjski dolini. Na njem je podoba rimskega cesarja Trajana.

Italija se oborožuje. Do konca leta dobi vseh 300.000 milicnikov-fašistov puške. Vrh tega izgotovi Italija v kratkem štiri vojne ladje v raznih ladjedelnicah.

Organizacija gluhozemih. Socialni demokrati imajo na Dunaju tudi posebno organizacijo gluhozemih. V četrtek, 3. aprila, se je vršil velik shod gluhozemih mas. Govorila je socialistinja Amalija Seidel. Poseben tolmáč je njen govor prevajal na jezik gluhozemih.

Razkol v Heimwehru. V Spodnjeavstrijskem Heimwehru se že dalj časa dve struji bori za premoč: krščansko-socialni »Heimathund« in monarhistična »Wiener Heimwehr«, s katero sodelujeta tudi hakenkreuzlerska »Deutsche Wehrturmer« in »Freikorps Oberland«. Monarhistične organizacije vhaajo vedno bolj

pod vpliv kneza Starhemberga, medtem ko ga krščansko-socialne organizacije odklanjajo. Odsotnost dr. Steidleja, ki se je nahajal na dopustu pri fašistih v Italiji, je Starhemberg porabil, da se je proglasil za edinega poveljnika nižjeavstrijskih Heimwehrov. To se pa treznejšemu delu krščanskih socialcev in Landbundu ne dopade in kmečka zveza grozi, da bo kmečke bojne organizacije proglasila za samostojne.

V Budimpešti so brezposelni priredili demonstracije in pred parlamentom glasno zahtevali kruha in dela. Močne policijske čete so jih napadle z golimi sabljami, vsled česar so socialisti v parlamentu burno protestirali.

Ker niso imeli potnih listov. Te dni se je vršil v Berlinu evropski kongres kmečke, zelene internacionalne. Nemške oblasti so pa na meji zaprle 23 udeležencev kongresa, ker so prekoračili mejo brez potnih listov. Trije člani poljskega sejma so morali plačati po 35 mark kazni, ostali so bili obsojeni vsak na tri dni zapora. Med njimi je bilo 17 Poljakov, 4 Čehoslovaki, 1 Italijan in 1 Jugoslovani. Čudno, vsi ti imajo vendar tudi v lastnih državah stroge predpise o potnih listih, pa vendar mislijo, da se v Nemčijo lahko gre kakor doma k svojemu hlapcu v hlev.

Burne demonstracije v Varšavi. Proti novi reakcionarni vladi polkovnika Slaveka so priredili socialni demokrati veliko število protestnih shodov, ki so se razvili v burne poulične demonstracije. V ponedeljek, 31. marca, je prišlo pri demonstracijah do ljutih pretepov s policijo, med katere so se pomešali tudi hujskajoči komunisti, ki so več stražnikov polili z žvepleno kislino in jim prizadejali težke poškodbe.

Sovjetsko sožalje ob smrti švedske kraljice. V Rimu je umrla te dni švedska kraljica. Ruski narodni komisariat za zunanje stvari v Moskvi je izrekel ob tej priliki sožalje švedskemu poslaniku v Moskvi. Vrhutega je izrekla gospa Kollantay, ki je ruski poslanik v Stockholmu, sožalje ruske vlade kralju in švedski vladi.

Stalin sklicuje kongres ruske komunistične stranke na dan 16. junija v Moskvo.

Rdeča zastava na cerkvenem stolpu. Na 100 metrov visokem stolpu župne cerkve dunajskega okraja Simmering je nekega jutra v prošlem tednu plapolala velika rdeča zastava. Župnik je bil zelo hud in je takoj telefoniral po požarno brambo, ki je prihitela z velikimi avtomatičnimi lestvami in po daljšem trudu snela zastavo. Enako hudomušnost so si dovolili neznanzi na neki cerkvi v Innsbrucku, kjer so tudi na tlak pred cerkvena vrata napisali v velikih črkah z rdečo barvo: »Vera je opij za

Aleksander Neverov:

Taškent — kruha bogato mesto.

(Ruska povest iz dni velike lakote. Prevedel I. V.) 43

— Med tem si bom ogledal mušike na postaji. Morda najdem koga izmed naših. Ali kadite cigarete?

— Zakaj?

— Morda kupim kaj cigaret za vas.

Kondratjev se je nasmehnil.

— Ako kupiš za me cigarete, te ne vzamem na lokomotivo...

Miška je na postaji pogledal strojevodji pristrčno v obraz. Nerač je skočil z lokomotive. Za vagoni je počepnil, se sezul, potegnil iz laptjov trak, a raztrgane laptje vrge stran. Nogavice je prevezal s trakom ter jih vrge preko ramen. V sajesti kapi in bos je šel na bazar. Ni hotel takoj kupiti kruha za prvo ceno. Trgoval je pri raznih branjevkah, kakor mušiki, ki kupujejo konja. Povsod so bile enake cene. Strašno rad bi jedel, posebno, ko je gledal cele hlebce kruha. Pogledal je še enkrat na skrit tisočak in kupil precejšen kos belega kruha. Snedel ga je polovico, postal je težak, sopihal je in utrujeno pomislil:

— Dovolj. Jutri pojem ostalo!

Mimo so nesli na nosilkah mušika.

Miška je pogledal njegovo rusko brado, modre hlače, gole očrnele pete in vsrkal v sebe tujo bolest ter pomiloval umrlega:

— Vsekakor sem srečen človek: ta je umrl, a jaz se peljem naprej...

Za postajo so sedeli mušiki, babe, starci, dekletca... prava lačna čreda. Miška je vprašal dvojce mušikov:

— Kam se peljete?

Mušiki niso odgovorili.

Miška se je razsrdil.

— Zakaj ne odgovorite?

Eden izmed mušikov je odgovoril:

— Daj mir, pobič! Dovolj imamo svojih skrbi...

Drugi mušik je pripomnil:

— Štiri dni čepimo že tukaj... ni nam do razgovorov...

Miška pa je rekel kakor veliki, pravi mušik:

— Tudi jaz sem čepel po postajah; po noči sem v stepah sam samcat prenočeval; peš sem hodil.

— Kako si vendar hodil?

— Kako?... Šel sem, kakor se hodi. Sila me je primorala.

— Čenčáš, a sam ne veš kaj, so se razjezili mušiki.

Miška si je popravil staro očetovo kapo in je začel pripovedovati, kako so ga zapustili tovariši, kako je prenočil eno noč sam samcat naravnost v stepi, a drugo v čuvajnici in nikogar ni bilo z njim. Nato je naletel na strojevodjo, sodruka Kondratjeva, ki ga je vzel k sebi na lokomotivo, ga napojil s čajem iz svojega čajnika in mu dal nekoliko kruha. Če bi bilo več takih ljudi, bi se že davno vsi pripeljali.

Miška je pripovedoval mirno, s prepričevalnim glasom in se zato zdel večji, kakor je bil v res-

nici. Mušiki so ga pazno poslušali, zadnji so se pomaknili bližje, gledali so pripovedovalcu v obraz. On pa, zadovoljen in sit, je mahal z nogavicami, stal sredi mušikov kakor majhen pridigar, ki je utrjeval poslušalce v veri in vlival v njih ude bodrost za nadaljno nedokončano pot.

Vsled splošnega zanimanja omamljen se je bahal:

— Grem in sedem na lokomotivo!

— Na kakšno lokomotivo?

— K sodruku Kondratjevu.

Obrnil se je in šel.

Pogledal je še enkrat k mušikom in pomislil:

— Gotovo mi zavidajo!...

Dve lokomotivi sta se premikali, žvižgali, vagoni so se odcpljali, odbijali so udarjali. Poleg žvižgov lokomotive so žvižgali kretniki z majhnimi piščali. Ko je zagledal Miška sprevednika z dvema steklenicama za pasom, je vprašal:

— Hej, sodrug, kam gredo lokomotive?

— K materi v hlače, je odgovoril sprevednik.

— Ah?

— Da, da, ah!

Oba sta se smejala.

Sprevednik je šel dalje, a Miška je stal z bosi nogami na toplih tračnicah. Mimo je šel rdečevojnik s puško. Miška je hotel z njim govoriti:

— Sodrug, koliko je ura?

— Koliko pa želiš?

— Ali je že dve popoldan?

— Je, je odgovoril rdečevojnik. — Dve veliki in tretje malo.

ljudstvo.« To je najbrž reakcija na protirusko versko propagando.

S sekiro glavo razklal. V Weissenbachu v Avstriji sta gozdna delavca Planer in Reiher tesala v gozdu hlode. Planerju je pri delu spodletelo in je padel tako, da je prišel z glavo pod Reiherjevo sekiro, ki je ta ni mogel več zadržati ter je tovarišu preklal glavo na dvoje.

Zapeljevalec otrok. 33 letni kolar Matija Ugrinovič na Gradiščanskem je bil obsojen na 4 mesece težke ječe, ker je nenravno zlorabil štiri desetletne deklice. Naročen je bil na »Kirchenblatt« (Cerkveni list), ki so mu ga dekletca dostavljala v hišo in se je ob takih prilikah spozabil nad otroci.

Med mlinskimi kamni. V papirnici Bayer na Tirolskem je 53 letni delavec Alojz Poš vlagal material v papirni mlin, pri tem pa se je preveč nagnil v odprtino, kjer so ga mlinski kamni zgrabili in dobesedno zmečkali.

Žena kastrirala moža. V naselbini Hötting pri Innsbrucku je neka 25-letna žena, ko je prišel njen 39 letni mož pijan zvečer domov in v postelji zaspal, istemu z britvijo odrezala spolovila. Pustila ga je potem nezavestnega ležati celo noč, brez zdravniške pomoči. Šele zjutraj je povedala sosedu, da je moža temeljito »skurirala«. Sosedje so poklicali zdravnika. Mož je medtem že skoro izkrevavel. Upajo, da ga ohranijo pri življenju. Žena se zagovarja, da ji mož ni bil zvest.

Zvezan na železniških tračnicah. Franc Kopecki, čehoslovaški železniški uradnik, je spremljal tovorni vlak. Blizu postaje Veli Topolcany je opazil med vožnjo dva tatova, ki sta basala v vagonu premog v vreče in jih metala z vlaka. Med uradnikom in tatovoma se je vnel boj, med katerim sta oba moža vrgla uradnika z vozečega vlaka in sama skočila za njim. Nato sta ga zvezala in položila na tračnice ter zbežala. Prihodnji vlak je Kopeckega težko poškodoval in mu odrezal ude, tako da je v kratkem potem umrl v bolnici.

Šestnajst rudarjev zasutih. V rudniku Kettle Island, Kentucky, USA, je povodom plinske eksplozije v nekem rovu zasutih šestnajst rudarjev, katerih se kljub napornemu prizadevanju rešilnega moštva dosedaj ni posrečilo rešiti. Radi plinov je malo upanja, da bi ostali živi.

Sto utoplencev. Na južnem Japonskem oskrbuje promet čez neko široko reko velik brod. Prošli teden se je ob priliki nekega praznika nataknilo na brod tristo ljudi. Radi prevelike obremenitve se je brod sredi reke potopil. Utonilo je nad sto ljudi.

Nova, najvišja gora sveta odkrita. Neka ameriška geografska ekspedicija poroča iz notranje Azije, da je odkrila novo gorovje, ki je višje kakor Himalaja, katerega najvišji vrh, Mont Everest, je visok 8882 metrov. Najvišji vrh v novoodkritem pogorju pa dosega višino 10.000 metrov.

Petrolej zalil mesto.

Prevelik petrolejski blagoslov.

V bližini ameriškega mesta Oklahoma so vrtali nov rov do petrolejskih vrelcev. Nenadoma je bruhnil iz zemlje mogočni petrolejski gajzir, ki je v hipu preplaval vso bližnjo okolico in ga z nobenimi sredstvi ne morejo ustaviti. Bruha po dva tisoč ameriških sodov na uro in volumen plinov, ki se širijo iz vrelca, se ceni na dvesto milijonov kubičnih čevljev dnevno. Hud vihar, ki se je dvignil, je razpršil visoko bruhajoči petrolej v obliki drobnega dežja daleč po okolici. Polja so uničena in vsa okolica je onesnažena z nafto. Ker grozi velika nevarnost eksplozije, so oblasti izdale strogo odredbo, da ne sme nihče v vsej okolici prižgati ognja. Ljudje morajo jesti sirove jedi. Med tem se je petrolej vžgal. Požar grozi doseči mesto. Več stotin gasilcev, katerim pomaga civilno prebivalstvo, skuša preprečiti, da ogenj ne zajame mesta.

Štirje bolgarski razbojniki so ubežali. V četrtek so pri prevozu iz šlivenške ječe v Vidinu ubežali trije zločinci in en anarhist, kakor ga imenuje poročilo. Vsi štirje jetniki so bili v okovih, spremljala sta jih pa 2 stražnika. Ko so se z vlakom vozili med postajo Metkovic in Brusarci, je en stražnik odložil puško in odšel na stranišče. Ko je prišel stražnik nazaj, je anarhist Tenekičev pograbil steklenico z vodo in stražnika udaril po glavi, da se je nezavesten zgrudil. Drugi stražnik je pograbil napadalca, tedaj sta pa skočila nanj dva razbojnika, a četrti je pograbil puško in ga ustrelil. Potniki se niso upali pomagati stražnikoma, čeprav je bil prvi stražnik samo v nezvesti. Nato so razbojniki oboroženi s puškama in revolverji odšli k vratom vagona, ter ustražovali sprevodnika, da jih je pustil na miru, ter drug za

drugim poskakali iz vlaka in izginili. Enega razbojnika, Haralampijeva, so drugo jutro našli ob progi, ker se je nekaj poškodoval pri skoku in ni mogel razbiti verig.

Sven Hedín, znameniti geografski raziskovalec Azije, namerava vse svoje zbirke, skice, zapiske in knjige pokloniti mestu Stockholm, ki bo v ta namen sezidalo ob Malärskem jezzeru v stockholmski okolici poseben Sven Hedínov muzej.

Krute justifikacije v Afganistanu. Afganistanski diktator Nadir Kan je 11 pristašev prejšnjega samozvanca obsodil na smrt in ukazal na poseben način usmrtiti. Privezali so jih pred topovske cevi, nakar so topove izstrelili tako, da so bila trupla v drobnih koscih raznešena po zraku. Na ta način so pred tridesetimi leti justificirali tudi Angleži uporne Indijce.

Ljubljana.

Ljubljanskim občinskim svetnikom je postalo dolgčas. Zato so pričeli misliti na snovanje občinskih klubov. Doslej so ustanovili dva kluba. Eden se imenuje »Gospodarski klub občinskih svetnikov v Ljubljani«, ki mu načeluje Ivan Hribar (v njem so tudi dr. Vl. Ravnihar in dr. Gregorič), drugi pa »Delovni gospodarski klub«. Prvi šteje le 14 članov, drugi pa ima večino v občinskem svetu. Kakšni ožji ali širši interesi so ustvarili dva »gospodarska« kluba v občinskem svetu, nam sicer ni znano. Vemo pa, da so v obeh klubih najrazličnejši bivši politični pristaši in da so izven klubov ostali samo tisti občinski odborniki, ki jemljejo načelnost preveč resno. O novih klubih ni mogoče reči, da bi bila v njih vtelesena naprednost ali katoliška akcija, marveč mora biti njiju program kaj drugega.

Merkurjeva tiskarna v Ljubljani je prešla v last banske uprave. Pogodba je bila te dni podpisana. Kakor se govori, se bo v Merkurjevi tiskarni tiskal nov dnevnik, in sicer v zvezi z dosedanjim Uradnim listom. Za glavnega urednika je predviden g. Aleksander Železnikar iz redakcije »Slovenca«.

Umrl je v Ljubljani tovarnar dežnikov Adolf Mikuš, ki je tudi v delavskih listih in publikacijah rad objavljati svoje oglase. Star je bil 77 let.

Bivši dnevničar pri OUZD v Ljubljani je bil obsojen po zakonu o zaščiti države v Ljubljani na eno leto zapor. Obsojeni je pripadal bivši klerikalni stranki, a njegovo dejanje je bila mladeniška nepremišljenost.

Vseučilišna knjižnica v Ljubljani. V Ljubljani se zgradi posebno splotje za vseučilišno knjižnico, ki bo veljala okoli 7 in pol milijona dinarjev. Primerna stavba za knjižnico je potrebna. Dosedanja bogata licealna knjižnica se je že od nekdaj nahajala v neprimernih prostorih.

Maribor.

Odpust aretiranih železničarjev. Dne 14. marca so bili vsled ovadbe Ivana Pečnika, kurjača državne železnice v Mariboru, Trstenjakova ulica št. 2, aretirani radi suma komunizma železničarji delavnice državnih železnic: Zupanc Josip, Weingerl Henrik, Čanžek Andrej in brivec Novakovič iz Studencev. Pozneje je policija aretirala še železničarje Pšeničnik Ivana, Rebernik Filipa in Lekš Antona, ki se vsi še sedaj nahajajo v preiskovalnem zaporu okrognega sodišča v Mariboru. Aretirana je bila na to še cela vrsta drugih že-

lezničarjev, ki pa so bili po zaslišanju izpuščeni. Čez štiri dni po aretaciji je vodstvo delavnice državnih železnic sporočilo omenjenim aretiranim železničarjem v zapore, da so brez odpovedi odpuščeni iz službe. Med njimi so nekateri z nad 20 let službe in seve z velikim številom otrok. Ker razpravlja o prestopkih zoper zakon o zaščiti države pravilom le državno sodišče za zaščito države v Beogradu, je bil celotni spis o zaslišanju osumljenih železničarjev poslan državnemu sodišču v Beograd, ki bo ukrepalo nadaljnje in ostanejo aretirani do odredbe državnega sodišča v zaporih okrognega sodišča v Mariboru.

Senzacionalen preklc ovaditelja Ivana Pečnika. V petek, dne 4. aprila, pa se je zgledil sam od sebe v pisarni zagovornika aretiranih železničarjev, dr. Avg. Reisman, ovaditelj Ivan Pečnik in tam izjavil, da on ni konfident in da ne dolži komunizma železničarjev Rebernika, Pšeničnika in Lekša ter brivca Novakoviča iz Studencev, katerih sploh ne pozna. Glede ostalih, ki jih je Pečnik ovadil, pa se sklicuje na zapisnik, ki ga je podpisal ob svoji prijavi na železniški policiji, kjer je izjavil, da je meseca majnika 1929 stopil v zveze s komunisti v Studencih, v delavnici in kurilnici in je kmalu nato stopil v stike s ključavničarjem Spolenakom, ki se nahaja sedaj v zaporu radi komunizma. Ivan Pečnik je šel nato k preiskovalnemu sodniku, da tudi tam to prijavi. Ivan Pečnik, ki torej sam priznava, da je bil še lansko leto v komunističnem gibanju, je v službi državne kurilnice in še ni aretiran.

Predavanje s slikami o Avstraliji in Oceaniji priredi podružnica »Svobode« v petek, dne 11. marca 1930, ob 20. uri v »Ljudskem domu«. Vabimo vse delavstvo k obilni udeležbi. Vstopnine ni.

Delavska gledališka predstava. Naše čitatelje opozarjamo ponovno na gostovanje Delavskega odra »Svobode« iz Ljubljane, ki igra v nedeljo, dne 13. aprila 1930, ob 15. uri v tukajšnjem gledališču »Grob neznanega vojaka«. Glavno vlogo igra naš pisatelj Bratko Kreft. Nihče naj ne zamudi te delavske prireditve. Vstopnice se dobe v knjižnici Delavske zbornice in pri zaupnikih.

Občni zbor podružnice »Svobode« se vrši v soboto, dne 12. aprila, ob pol 8. uri zvečer v »Ljudskem domu«. Pozivamo vse člane, da se zborovanja polnoštevilno udeležijo. Vabimo tudi vse podružnice svobodnih strokovnih organizacij, da se udeležijo občnega zbora po delegatih, da se tako čim bolj pripomore k vzajemnemu delovanju med kulturno in strokovno organizacijo. — Odbor.

Pometanje cest ponoči. Ceste in trgi se pometajo ponoči. Hišni gospodarji morajo očistiti hodnike do 23. ure. Smeti morajo spraviti v smetišnice. Isto velja za tr-

govce. Branjevci ne smejo metati odpadkov na tla, pa tudi ostalo prebivalstvo se opozarja, da naj gleda na snago. Prestopki se kaznujejo.

Za tiskovni sklad je daroval neimenovani Din 5.— Iskrena hvala. Posnemajte!

Ruše.

Na lepem prostoru, v sredi vasi, je svojčas kupilo tukajšnje prosvetno društvo stavbeno parcelo, v dobri veri, postaviti si svoj društveni dom. Da je to društvo zmoglo kupno ceno, se je pred leti priredila tombola. Članstvo in somišljeniki tega društva so darovali za tombolo po svojih zmoglostih. Marsikateri ubogi bajtar je sledil klicu svojih dušnih pastirjev, in darovalo se je mnogo: drva, ovce, vino in še marsikaj drugega je bilo na tomboli. Do tu bi bilo še vse v redu. Sedaj se je šele zvedelo, da je ožji odbor prodal to stavbeno parcelo nekemu, ki stoji precej blizu tega društva. Članstvo in širši odbor o vsem nista ničesar vedela. Kupčijo je sklenil ožji odbor za kulisami brez vednosti članstva. Razumljivo je, da so člani in prijatelji, ki so za to društvo in pa za prirejeno tombolo precej žrtvovali, razburjeni in se s to kupčijo nikakor ne morejo strinjati. Člani prosvetnega društva v Rušah naj vzamejo v roke »Slovenskega gospodarja« št. 13 z dne 26. marca, kjer stoji pod rubriko Ruše med drugim sledeče: Zavedajmo se pa, da delovanje društva ni odvisno samo od odbora, marveč tudi od članstva. Člani tvorijo društvo; naloga vseh članov je, gojiti medsebojno spoštovanje in vzajemnost, braniti društveni ugled in po možnosti podpirati društvene namene (pravila). Predvsem plačajte članarino, katero bo prihodnje dni začel pobirati blagajnik. — Kako se ta lep nauk strinja z delom ožjega odbora Prosvetnega društva v Rušah, vedo le člani, ker se jih v važnih društvenih zadevah ne vpraša za mnenje.

Premeščenje ruškega župana. Iz tovarne vžgalice je premeščen v Beograd ravnatelj g. Goršek Mirko, ki je bil tudi župan občine Ruše, predsednik kraj. šol. odbora itd. Bil je sicer strogo nacionalen, vendar pa v občevarstvu družaben in zmeren ter zelo iskren zagovornik kulturnih in socialnih pridobitev, posebno pa si je znal pridobiti spoštovanje in zaupanje njemu podrejenega delavstva. Kot takega smo tudi mi spoštovali in mu želimo vse najboljšo na njegovem novem službenem mestu.

Zadnji vidni madeži vojnega gospodarstva se rušijo. Tovarna podira stanovanjsko barako, zadnji ostanek iz vojnega časa, ki je zbujal spomine na medvojno življenje v času, ko se je s pomočjo vojnih vjetnikov gradila tudi tovarna za dušik.

Trbovlje.

Uradni dnevi okrajnega sodišča v Laškem bodo v Trbovljah v gostilni Zavrašek (Ranzinger) 12. 4., 10. 5., 7. 6., 5. 7., 16. 8., 13. 9., 11. 10., 8. 11. in 6. 12., vsakokrat od 9. do 13. in od 14. do 16. ure. — V Hrastniku pa 26. 4., 24. 5., 21. 6., 12. 7., 23. 8., 27. 9., 25. 10., 22. 11. in 20. 12., in sicer v občinski pisarni od 9. do 13. in od 14. do 16. ure.

Črna.

Podružnica »Svobode« vabi vse člane in somišljenike na svoj 11. redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 13. aprila, ob 1. uri popoldne v društveni sobi, Črna 48. — Če ne pride ob določeni uri zadostno število članov na občni zbor, se isti vrši pol ure pozneje, ki je sklepčen ob vsaki udeležbi. — Odbor.

Zabukovca.

Podružnica »Svobode« ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 13. aprila, t. i., ob 17. uri v gostilniških prostorih Marije Zupanc v Migojnicah. Poleg običajnega dnevnega reda se bodo sprejemali tudi novi člani za Cankarjevo družbo. Članstvo se opozarja, da naj ta dan poravnava članarino (zamudniki), da bi podružnica že zopet enkrat lahko redno delovala in obračunavala. Istotako naj vsak član Cankarjeve družbe prinese denar za članarino s seboj, kajti rok za plačevanje članarine že poteka. Agitirajte tudi za nove člane! Nihče naj ne manjka.

Občni zbor podružnice Zveze rudarjev Jugoslavije. Ob 16. uri isti dan se vrši občni zbor strokovne organizacije ZRJ. Tudi tu velja za člane zamudnike, da poravnajo zaostalo članarino. Udeležba za člane obvezna.

Kulturni pregled.

Andersenov jubilej. 2. aprila je minilo 120 let od rojstva danskega pravljicarja Hansa Kristijana Andersena. Kdo ne pozna Andersenovih pravljic? O »Snegulčici«, »Trnjulčici«, »Pepečlici«, »Obutem mačku«, »Janku in Metki«, »Rdeči kapiči«, »Malem palčku s sedemmiljskimi škornji« in na stotine drugih. S kako slastjo smo jih pozirali v svojem detinstvu. Danska na dostojen in prisen način proslavlja njegov jubilej. Na proslavi pred rotovžem v Kopenhagenu, kjer je župan predaval o otroškem pesniku, je bilo navzočih petdeset tisoč otrok. Proslava se je potom radia prenašala po vsem svetu. Za mladino višjih šol se je vršila v kraljevem gledališču slavnostna predstava iz Andersenovih del. Pe-

TRI PREDNOSTI

- I. Ogromna izbira.
- II. Izborna kvaliteta.
- III. Nizke cene in plačilne olajšave.

Blago za moške obleke in spomladanske plašče. — Blago za damske kostime, plašče in obleke. — Cefiri, oksfordi in poplini za moške srajce. — Crepe-de-chine, crepe-saten, crepe-georgette, crepe-marochine. — Bemberg-in umetna svila v modernih barvah in desenh. Vsakovrstno platno za perilo stalno v veliki izbiri.

L. RNIK, MARIBOR, KOROŠKA C. 9

ČITAJTE „DELAVSKO POLITIKO“

**NAROČA SE
MARIBOR
POŠTNI PREDAL 22**

snikovo rojstno mesto Odense priredi v juliju veliko jubilejno proslavo. Andersen, sin revnega čevljarja, je danes ponos Dancev in dragocena lastnina vseh narodov.

T. M.

»Svoboda.« Aprilska (4.) številka »Svobode« prinaša na uvodnem mestu nadaljevanje Cunowe razprave »Izvor vere«, in sicer govori to pot o ustvaritvi sveta. »Diskusija o socializmu« med Chestertonom in Shawom se konča. Izvrstna je satirična koserija Petra Pantra »Zaupno vam povem...« Angelo Cerkyenik obširno ocenjuje Kreftov roman »Človek mrtvaških lo-

banj«. — Večji del številke je posvečen organizaciji in društvenemu življenju. V tem delu se nadaljuje zanimiva anketa o Cankarjevi družbi. — Talpa.

„Prijatelj prirode“.

Izlet v Zagreb in na Sljeme priredi ljubljanski »Prijatelj prirode« v velikonočnih praznikih 20. in 21. aprila. V Zagrebu se vrši ta dva dni kongres vseh društev »Prijatelja prirode« v Jugoslaviji. Kongres bo dal nove smernice temu idealnemu giba-

nja, ki se je zelo razmahnilo zlasti v zadnjem letu med delavstvom naše države. Ko se je vršil ustanovni občni zbor »Prijatelja prirode« v Ljubljani, ga je posetilo okrog 20 Zagrebčanov. Mi nismo bili tedaj dovolj gostoljubni napram njim. Sedaj je naša podružnica že na trdnih nogah ter jim mora in more vrniti obisk. Zato je na pobudo več članov sklenil odbor, da priredi ob tej slovesni priliki izlet svojih članov v Zagreb in na Sljeme. Vsi, ki se hočejo udeležiti tega izleta, naj prinesejo v lokal »Prijatelja prirode« v Delavski zbornici, I. nadstropje, svojo legitimacijo in Din 48.50 za vožnjo tja in nazaj. Oboje naj izroči Angeli Jevnikarjevi! V skupinah po 10 članov imamo namreč polovično vožnjo. Toda tozadevno polo s spiskom in legitimacijami vseh izletnikov moramo prej izročiti železniški upravi. Pri- glasite se **naikasnije do 18. aprila!** Pa ne odlašajte do zadnjega dne!

Iz Ljubljane bomo odšli v nedeljo, dne 20. t. m., z vlakom ob 5.08 zjutraj. Zbirališče na kolodvoru ob pol 5. uri. Vodja Pintar Franc. V Zagrebu nas sprejmejo tamšnji »Prijatelji prirode«. Po ogledu glavnih znamenitosti Zagreba odhoda na Sljeme, to je 1035 m visok vrh prekrasnega gozd-

natega pogorja Medvednica. Povratek v ponedeljek, 21. t. m., s prihodom v Ljubljano ob 10. uri zvečer. S seboj ni treba jemati mnogo živil, ker je na Sljemenu dobro oskrbovana turistična koča.

Kdor še ni član društva, pa bi se rad udeležil izleta, lahko članarino sedaj plača in izroči obenem svojo fotografijo za legitimacijo. Letna članarina Din 25.—, pristopnina Din 10.—, plačljivo tudi v obrokih.

List »Svoboda« priporoča odbor »Prijatelja prirode« vsem članom, ki ga še ne dobivajo. Kajti ta list prinaša za vse nas zanimive vzgojne članke in vesti. Letna naročnina znaša Din 36.—, mesečna Din 3.—. Naslov: Uprava »Svobode«, Ljubljana, pošt- ni predal 290.

Delavski šport.

Delavska olimpijada. Odbor za priprave dunajske delavske olimpijade za leto 1931 je končno veljavno sklenil, da se vršijo glavni dnevi olimpijade prihodnje leto med 19. in 26. julijem.

Naj takoj javijo

svoje natančne naslove one osebe, katere žele, da jih naučimo lepo, čisto in lahko domačo obrt, pa da si s tem pridobe stalen in posebno dobičkanosni postranski zaslužek. Javijo se naj samo oni, kateri razpolagajo z vsoto najmanj Din 3650.—, da si lahko nabavijo za to potreben stroj. Pouk je brezplačen, zaslužek 10—12 Din na uro. Material za izdelavo dajemo mi. Poleg za privatna naročila more vsakdo izdelovati tudi za našo tvrdko, ker mi smo pripravljeni vsak čas v gotovem denarju prevzeti vsakršno količino izdelane robe, za kar jamčimo tudi pismeno. Za odgovor priložite znamko.

GRAUERT

TVORNICA STROJEVA D. D.
GENERALNO ZASTUPSTVO I SKLADIŠTE

OSIJEK I.

KREŽMINA ULICA 13.

DOBRO IN POCENI

kupite nogavice, otroške čevlje, perilo,
drobnarije, papir i. t. d. le pri

L. REICH, MARIBOR

Aleksandrova c. 40 (v novi Vlahovičevi hiši)

ŽIGA WEISS, konfekcijska trgovina

Celje-Gaberje 3 (v hiši g. Plevčak)

Cenj. občinstvu uljudno naznanjam, da imam veliko zalogo najnovejšega češkega in angleškega blaga po najnižji ceni. Ravnotako izgotovljene obleke za dečke in gospode v vsaki velikosti in najnovejših krojih.

Deške obleke od Din 80.—,
150.—, 250.—. Obleke za go-
spode od Din 300.— naprej.
Delavske obleke od Din 200.—
naprej.

Lastno izdelovanje oblek po meri in najnovejšem kroju.

NOBEN

rokodelc, delavec,
kmet ali meščan

NE ZAMUDI

ogledati si dospele

TIVAR

OBLEKE

za se in za svoje
otroke!

Kakovost izvrstna!
Cene neverjetno
nizke!

Samo v manufak-
turni in konfekcijski
trgovini

J. MASTNAK

Celje, Kralja Petra c. 15

ŠTAJERSKI HRANILNICI IN POSOJILNICI

Delež po D. 100-
Člane sprejema
začasno Ljudska
tiskarna, Sodna
ulica šte. 20 -:

Delež po D. 100-
Člane sprejema
začasno Ljudska
tiskarna, Sodna
ulica šte. 20 -:

OPOZORITE VAŠE ZNANCE,

da jih hočem za
vedno osvoboditi

neugodnega znojenja nog

pa če se je tudi to zno-
jenje pojavilo v toplih
letnih dnevih. To zdrav-
ljenje se ne vrši potom
zdravil, temveč je prav
enostaven naravni postop-
ek. Prosim, da priložite
znamko za odgovor. --

J. LUSTIG, OSIJEK
KREŽMINA ULICA.

Nabirajte nove
naročnike!

MARY SMOLNIKER

modistinja

CELJE

(Palača I. hrv. štedionice)

Podružnica: Trbovlje II.

Priporoča se za izde-
lovanje vseh vrst
otroških in damskih
klobukov. — Velika
izbira slamičkov,
klobučinastih in
žalnih klobu-
kov itd.

Cene nizke!

MALA NAZNANILA.

Poceni ure, zlatnino in srebrnino ter
vsa v to stroko spadajoča popravila pri

Albertu Eccarius
urar, Maribor, Slomškov trg 5

LIPUŠ IGNAZ
mehanična delavnica za šivalne stro-
je in kolesa izdelava prvovrstna po
najnižjih cenah.

MARIBOR, KOROŠKA CESTA 90.

Vulkaniziranje

Gumiji za avtomobile, snežne
čevlje, galoše itd. se sprejemajo
v popravilo po solidnih cenah.

TERBUC, Maribor, Glavni trg 4.

Mehanična delavnica
za popravilo vseh vrst gramofonov, šivalnih strojev,
pod jamstvom solidne in brezkonkurenčne cene,

JUSTIN GUSTINČIČ, MARIBOR

TATTENBACHOVA ULICA 14

Zadostuje dopisnica, da pridem po Vaše stroje
in gramofone na dom.

ČITAJTE!

novi izišlo, socialno dramo Rudolfa
Golouha

KRIZA.

Naroča se pri upravi »Delavske Po-
litike« v Mariboru, Ruška cesta 5.
Vsaka naša knjižnica, vsak naš čit-
atelj mora naročiti to našo najboljšo
socialno dramo.

Elektrotehnična delavnica
PRATTES & TRABI,
Maribor, Vodnikov trg št. 3.

Popravila vseh vrst električnih strojev in
aparatur, novo ovijanje sežganih elektro-
motorjev, dynamo-strojev, transformatorjev
itd. Lastna preizkuševalnica, točna in ku-
lantra preizkušnja, zmerne cene, nakup in
prodaja porabljenih motorjev in dynamo-
strojev.

Vsi letni naročniki dobe **zastonj**
14 karatno originalno ameriško

zlato nalivno pero

Zahtevajte takoj brezplačno na ogled »Radio-
welt«. Naroča se Administration der »Radio-
welt« Wien I, Pestalozziggasse Nr. 6, ki prinaša
obširne radioprograme, interesantne slike in ima
lepo urejene poučne tehnične članke.

TOVARNA „SOFRA“

kartotek, štampiljk in emajlnih tablic, graviranje,
prodaja »Adler« pisalnih strojev in vseh v to
stroko spadajočih potrebščin.

T. SOKLIČ

Maribor, Aleksandrova cesta št. 43,
Trg Svobode (Nova Scherbaumova zgradba)

V tekstilnem bazarju
Vetrinjska ulica št. 15
Maribor

se dobi pristno angleško sukno za
obleke, plašče, svilo, platno itd. po
najnižjih cenah. -- Oglejte si izložbe.

D. ROSINA

Maribor, Vetrinjska ulica 26
nud najugodnejše nogavice, rokavice, čevlje,
razne drobnine, vrvi, špago, papir, šolske po-
trebščine parfumerijo, košare, igrače i. t. d.

Kot najboljše masažno in domače zdravilno sredstvo proti

revmatičnim bolečinam

zobo- in glavobolu, prehlajenju, trganju, za negovanje
telesa, ust, osvežitev in krepitev mišičevja ter živčevja
sploh, se uporablja že pol stoletja priznana

LEVJA

MENTOL-DROŽENKA

(francosko žganje)

Dobiva se v originalnih plombiranih steklenicah v pristni predvojni
kakovosti v vseh drogerijah in trgovinah z mešaním blagom, ka-
kor tudi v vseh prodajalnah Konzumnega društva za Slovenijo.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. - Telefon šte. 2324.